

West-Vlaamse politie start met eigen cyberleger

De politie in onze provincie bindt de strijd aan met cybercrime. Bijna alle lokale politiezones investeren dit najaar in een heuse 'Computer Crime Unit'. "Zowat elke vorm van criminaliteit, van diefstallen over drugs tot afpersing, heeft een link met de wereld van computers en het internet", klinkt het. "Bij de Federale Computer Crime Unit duurt het soms zes maanden voor we resultaat krijgen. Dat is te lang. En dus doen we het voortaan zelf."

DOOR LAURENS KINDT EN OLIVIER NEESE

Uit een rondvraag van onze redactie blijkt dat zowat elke politiekezone in West-Vlaanderen volop bezig is met het uitbouwen van een Lokale Computer Crime Unit (LCCU). Slechts drie van de negentien politiezones (Blankenberge/Zuienkerke, Bredene/De Haan en Kouter) hebben nog geen computerspecialisten en zijn voorlopig ook niet van plan om die op te leiden. Alle andere wel. En dat is hoognodig, zo blijkt. "Als je vroeger een computer in beslag nam en de harde schijf wou uitlezen, moest je die naar de mensen van de Federale Computer Crime Unit (FCCU) in Brussel sturen. Na een kleine maand had je al resultaat. Nu duurt het soms zes maanden voor zo'n computer terugkeert", legt hoofdcommissaris Devid Camerlynck uit.

KOSTEN DELEN

De chef van politiekezone Spoorokin – qua bezetting de kleinste politiekezone van West-Vlaanderen – wil ook in zijn zone een Computer Crime Unit uitbouwen. "Wij gaan geen eenheid oprichten die zich met futuristische dingen bezighoudt, met bitcoins (een virtuele munt, red.) of hacken. Dat blijft een taak van de federale. Het gaat hier om zaken zoals stalking via smartphone of een onrustwekkende verdwijning waarbij informatie op Facebook of WhatsApp belangrijk kan zijn. Onze unit moet ook in staat zijn om de smartphone en computer van een

drugsdealer uit te lezen", zegt zonechef Camerlynck.

Bij steeds meer vormen van criminaliteit spelen de computer, het internet en de smartphone een cruciale rol en dus worden de Computer Crime Units van de federale politie overbevraagd. Zij richten zich voornamelijk op de heel zware feiten, soms met internationale vertakkingen. De lokale zones kunnen dan focussen op de huis-, tuin- en keukencriminaliteit. "Daardoor zal de wachttijd korter worden en kunnen we, na inbeslagname en uitlezing van de computer, veel sneller voortdoen met ons onderzoek", zegt hoofdinspecteur Nick Trigaut van politiekezone Midow.

Zijn zone wil samen met de collega's van de politiezones Regio Tielt en Het Houtse een Computer Crime Unit (CCU) oprichten. "We moeten hoe langer hoe meer bewijzen op tafel leggen", aldus hoofdinspecteur Trigaut. "Alles wordt geautomatiseerd. En dus moeten we mee. Wij zijn echter maar een kleine zone en zo'n CCU is een serieuze investering, in manschappen én materiaal."

Alleen al aan materiaal en licenties kost dat al snel 15.000 euro per inspecteur. "Een

DOSSIER VAN DE WEEK

samenwerking is een win-win. Twee mensen per zone zullen vanaf midden november een opleiding volgen", klinkt het. Ook bij politiezones MIRA en Gavers zal er samengewerkt worden om de kosten voor de oprichting van een CCU te delen.

NIET VOOR BURGERS

Wie denkt dat de strijd tegen cybercriminaliteit gewonnen wordt met een goeie computer en een snelle internetverbinding, heeft het mis. Nick Trigaut: "Het is mensenwerk, specialistenwerk zelfs. Het zou beter zijn om geschoolde IT'ers in te lijven bij de politie, maar als je ziet wat die mensen in de privésector verdienen en je vergelijkt dat met wat een politiemansvrouw krijgt, begrijp je dat het niet eenvoudig is om die mensen binnen te halen. Ze als burger laten werken bij de politie gaat ook niet, want burgers mogen geen onderzoeken voeren. Het moeten politiebambtenaren worden, een opleiding van minstens 18 maanden. En dus kunnen we niet anders dan onze eigen mensen een goeie opleiding geven."

Pionier van die opleiding bij de West-Vlaamse Politie school is hoofdinspecteur Francis Nolf van de politiekezone Grensleie. "Ik werk sinds 2001 bij de Computer Crime Unit van de politie", zegt hij. "Eerst bij de federale, daarna verhuisde ik naar de lokale politie om de CCU van de zone uit te bou-

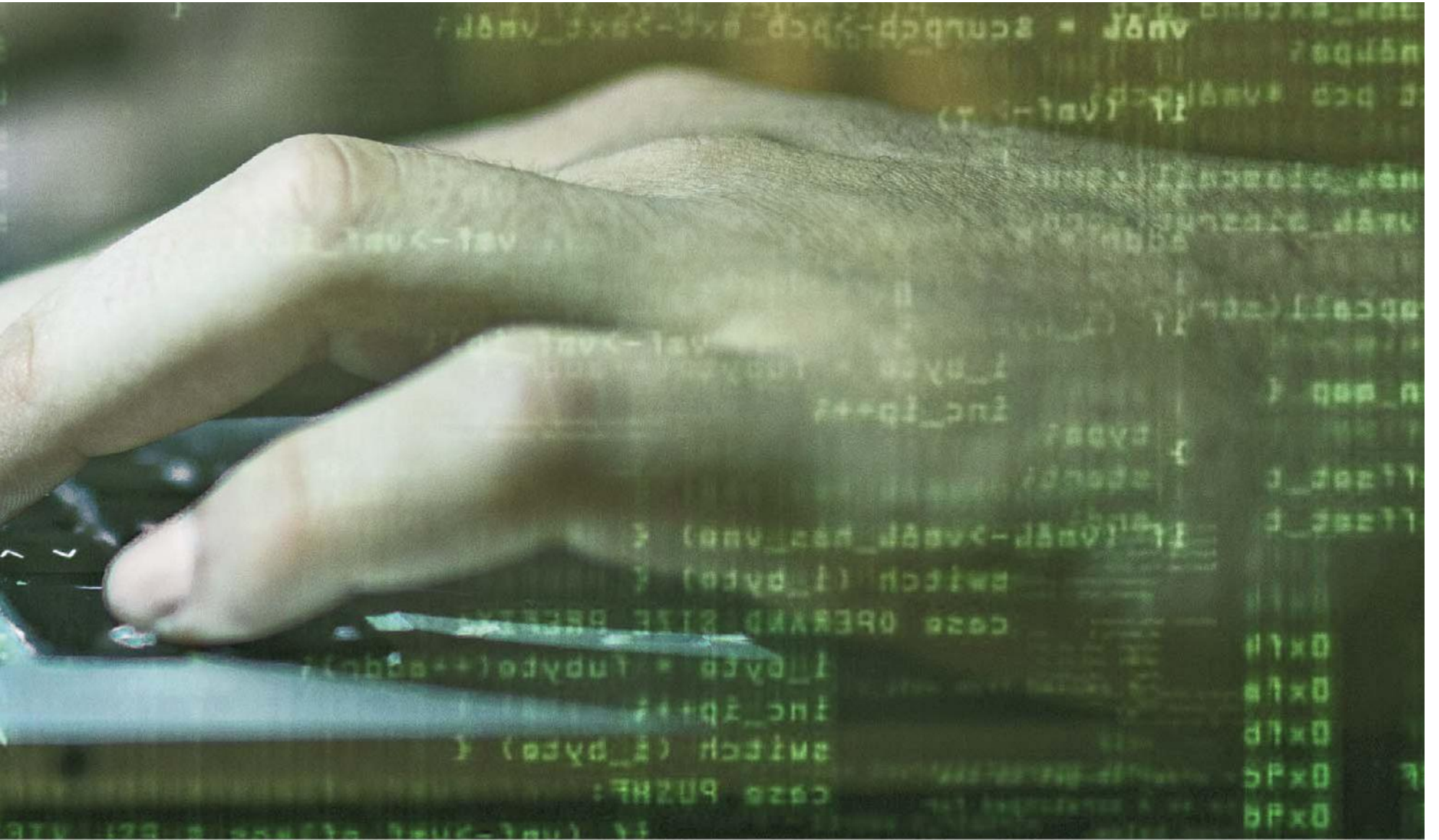
wen. Nog een aantal collega's van de federale politie maakten die overstap, onder andere naar Roeselare en Kortrijk. Op basis van onze ervaring stelden we – Anthony Hoornaert (RIHO), Youri Vanndaele (Vlas), Hitoshi Soete, Geert Delbeke (Regionale Computer Crime Unit) en ikzelf – een cursus samen en startten we een opleiding. De eerste lichting van acht mensen is ondertussen afgestudeerd."

OP LES IN WEST-VLAANDEREN

De opleiding wordt met argusogen gevolgd door andere politie scholen. "In Oost-Vlaanderen en Limburg tonen ze interesse in onze cursus", legt Francis Nolf uit. "Door een gebrek aan middelen liggen alle opleidingen van de Federale Computer Crime Unit al sinds 2014 stil. Die mensen komen nu naar de West-Vlaamse politie school om bij te leren. De omgekeerde wereld."

Volgens West-Vlaams gouverneur Carl Decaluwé is het dringend tijd dat de lokale politie werk maakt van de strijd tegen cybercrime. "Alle vormen van criminaliteit dalen, behalve cybercriminaliteit. In onze KMO-provincie, waar heel wat bedrijven het slachtoffer worden van hackers, is dat heel erg. Ik pleit ervoor dat de knapste koppen samengebracht worden op provinciaal niveau. Dan pas zullen we iets betekenen." "Maar wie zal dat betalen?" kaatsen de politiezones de bal terug.

Frederik Serruys, provinciaal directeur van Unizo, bevestigt evenwel de stelling van Decaluwé. "Veel bedrijven merken dat er gepoogd wordt om in hun informaticasystemen in te breken. Sommigen zijn al effectief het slachtoffer geworden van hackers. We krijgen meer en meer vragen naar goeie beveiliging want het gaat hier om doelgerichte aanvallen tegen de servers van bedrijven of zelfs het blokkeren van hun website. De hackers beloven wel om alles terug in orde te maken als het 'losgeld' betaald wordt, maar dat gebeurt nauwelijks."

“Bijna uitsluitend bezig met kinderporno”

DOOR OLIVIER NEESE

Grensleie (Menen, Wevelgem en Ledegem) is een van de eerste West-Vlaamse politiezones met een eigen ‘Local Computer Crime Unit’ (LCCU). “Internetfraude, stalking, drugs... In elke zaak waarbij elektronische communicatie of computers werden gebruikt, kan de zone de hulp van mijn collega of van mezelf inroepen”, vertelt hoofdinspecteur Francis Nolf. “Dit jaar konden we iemand ontmaskeren die zijn diploma’s had vervalst, kort daarvoor iemand die gelijkvormigheidsattesten van voertuigen namaakte. Zulke verhalen zijn wel uitzonderingen, want onze unit is bijna uitsluitend bezig met kinderporno, in de brede betekenis van het woord.”

TWEE DUTROUXS PER JAAR

Daaronder vallen mannen die foto’s van hun geslachtsdeel doorsturen, kinderen in chatboxen proberen te overtuigen om beelden door te sturen en jongeren die pikante beelden van zichzelf of (ex-)liefjes verspreiden. “Eigenlijk maken jongeren tussen 14 en 18 tegenwoordig meer kinderporno met hun mobiele telefoon dan alle kinderpornografen samen. Lang is het geen probleem, tot de relatie eindigt en een van de partijen klacht indient. Wat ook vaak voorkomt: gescheiden ouders, de ene laat de relatie van hun 14-jarige dochter met een 17-jarige jongen toe en de andere is er faliekant tegen en dient een klacht in. Het probleem is dat de maatschappelijke grenzen niet meer overeenkomen met de wettelijke. Veel *Dutrouxs* zijn er niet. Zo’n grove kinderporno – een volwassene die een kind misbruikt en filmt – vinden we in het hele zuiden van de provincie twee à drie per jaar.” Alle dagen moeten speuren naar kinderporno:

Voor het uitlezen van computers haalt de politie de harde schijf uit de pc (linksboven). Gsm's worden aangesloten op een ogenschijnlijk simpel toestel (linksonder). Van elk mogelijk type gsm heeft de politie een aansluitkabeltje (rechts). (Foto's ON)

no: het legt eelt op de ziel. “Natuurlijk walg ik nog altijd van sommige beelden, maar veel hangt af van de hoeveelheid, de leeftijden, de acties... Een koppeltje van 15 en 18 dat ‘normale seks’ heeft: dat doet me niets. Een volwassene die een kindje van 4 à 5 jaar misbruikt: dat went nooit. Maar het hoort bij de job, net zoals beelden van vermoorde mensen. Wat ons helpt: we hebben geen emotionele band met de kinderen op de beelden en wij kunnen ons focussen op de technische zoektocht. Wij willen bewijsmateriaal vinden, het kat-en-muisspel winnen van de verdachten. De inhoud speelt voor ons in feite een minder grote rol.” De cybercel van politiezone Grensleie is nu

uitsluitend bezig met het uitlezen van in beslagen genomen gsm-toestellen en computers. “Een mobiele telefoon wordt uitgelezen door deze aan te sluiten op een speciaal apparaat. Omdat elke telefoon vroeger zijn eigen aansluiting had, hebben we mappen vol met alle mogelijke gsm-kabels. Bij een computer halen wij er de harde schijf uit, en nemen er meteen een kopie van. Dat duurt enkele uren maar is noodzakelijk om discussies in de rechtbank over manipulatie door de politie te vermijden. Om die reden moeten we ook elke handeling heel precies neerschrijven. Daarna is het zoeken naar interessante info voor het onderzoek: mails, documenten, foto’s... Ook en vooral

deze die op het eerste zicht verwijderd zijn. Elk beeld dat ooit op het scherm kwam – zelfs al is het maar een kleintje in een uithoek op een website – kunnen we opdiepen. Bij een onderzoek halen we zo tot 400.000 afbeeldingen uit een pc. Om die te verzamelen en bekijken hebben we al snel een week nodig... Het grote probleem: een onderzoeksrechter moet binnen de 24 uur beslissen over de aanhouding van een verdachte. Soms duurt het langer vooraleer we meer informatie kunnen verschaffen.”

‘WITJES’ EN ‘DE ROSTEN’

“Het uitlezen van computers en mobiele telefoons is op zich niet zo spectaculair, het bekijken van al de berichten en foto’s is het grootste werk. Een uitgelezen gsm kan gerust een pdf-document van 3 à 4.000 pagina’s opleveren. Lees maar eens zoveel sms’jes. Waar we zaken van kinderporno zelf bekijken, trachten we dat in andere zaken zoveel mogelijk door te geven aan speurders met kennis van de materie. Neem een drugsonderzoek. Als de verdachten voor hun *stuff* het codewoord ‘witjes’ gebruiken, kan de speurder op dat woord zoeken. Wordt er ook gesproken over ‘de rosten’, zullen ze misschien weten wie er bedoeld wordt. Als buitenstaander zou ik daar misschien geen acht op slaan.” De computerspecialisten kunnen veel, maar ook niet alles opdiepen. Zwaar beschadigde harde schijven zijn voor altijd verloren. “De schijven kunnen wel tegen een stootje. We hebben nog een perfect leesbare schijf uit een brand gehaald. En bij een huiszoeking gooide een verdachte zijn computer door het raam, in de hoop dat die defect zou zijn. Maar ook die schijf was nog in orde.”